T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 1111
KARAR NO : 2015 / 83
KARAR TR : 2.3.2015

Ö Z E T: Davacı hakkında 5607 sayılı Kanun'un 3/9.maddesi gereğince Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından tesis edilen idari para cezasının, 5607 sayılı Kanun'un 3/9.maddesinde 6455 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik nedeni ile iptaline karar verilmesi istemi ile davalı idareye yapılan başvurunun reddine ilişkin kararın iptali istemi ile açılan davanın incelenmesi neticesinde;

İptal istemine konu işlemin dayanağını teşkil eden idari para cezasının 5607 sayılı Kanun ve 5326 sayılı Kanun kapsamında Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı'nca tesis edildiği ve itiraz üzerine Kayseri 2.Sulh Ceza Mahkemesi ile Kayseri 5.Asliye Ceza Mahkemesi'nin red kararları üzerine kesinleştiği anlaşılmakla;

5607 sayılı Kanun'nda 6455 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik nedeni ile idari para cezasının iptali gerektiği yönündeki değerlendirmenin ancak 5326 sayılı Kanun'un 5.maddesi ile yapılan atıf gereğince 5237 sayılı Kanun'un 7.maddeleri çerçevelerinde Adli Yargı yerinde yapılabileceği sonucuna ulaşılmakla;

Açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

-

K A R A R

Davacı :M.K.
Vekili :Av. S.T.
Davalı :Kayseri Gümrük Müdürlüğü (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)
Temsilen :Kayseri Gümrük Müdürü K.K.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacının Akın Plastik Boru San A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yaptığını, Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığının 03.10.2011 gün ve 2011/3103 sayılı kararı ile davacı hakkında 5607 saydı kanunun 3/9 maddesi gereğince 887.859,38 TL idari para cezası uygulandığını; davacının, cezasının geri alınması ve iptali istemi ile davalı kuruma müracaat edildiğini, fakat müvekkilin bu başvurusunun Kayseri Gümrük Müdürlüğü'nün 01.08.2013 gün ve 639-589-3431 sayılı kararı ile reddedildiğini, söz konusu işlemlerin hukuka aykırı olduğunu;

Zira, dava konusu işleme dayanak teşkil eden 5607 sayılı Kanun'un 3/9. maddesinin 6455 sayılı yasa ile yürürlükten kaldırıldığını ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Zaman Bakımından Uygulama" başlıklı 5 maddesinin birinci fıkrasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulanmasına ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı belirtildiğini, maddede gönderme yapılan 5237 sayılı Kanunun "Zaman Bakımından Uygulama" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasına göre de; işlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna güre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimsenin cezalandırılamayacağının ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamayacağının düzenlendiğini, böyle bir cezanın veya güvenlik tedbirinin hükmolunması halinde infazının ve kanuni neticelerinin kendiliğinden kalkacağının belirtildiğini, yine aynı maddenin ikinci fıkrası ile de suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümlerinin farklı olması halinde, failin lehine olan kanunun uygulanacağı ve infaz olunacağının hükme bağlandığını,

Konuya ilişkin olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 09.07.2013 Tarih ve 12950 Sayılı Genelgesi ile, 6111 sayılı Kanun kapsamında borçların yeniden yapılandırılması suretiyle işlem tesis edilen ve 6455 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 11.04.2013 tarihinden öncesi söz konusu kabahat nedeniyle 5607 sayılı Kanun kapsamında idari yaptırım uygulanması amacıyla konunun Savcılığa intikal ettirildiği durumlarda, yeni bir delil elde edilmedikçe daha önce cezalandırılmış bir fiil için yükümlünün 5607 sayılı Kanunun mülga 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında göre cezalandırılmasının veya yeniden 4458 sayılı Kanunun yürürlükteki 238 maddesinin uygulanması mümkün bulunmadığı hususlarının açıkça belirtildiğini;

Tüm bu düzenleme ve belirlemelerden hareketle, 5607 sayılı kanunun 3/9 maddesi kapsamında kabahat unsuru taşıyan bir durum var olsa dahi 6111 sayılı yasa kapsamından yararlanan ve bu yasadan doğan yükümlülüklerini yerine getiren kimseler hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmaması gerektiğini, ayrıca lehe kanun düzenlemesi olan 6455 sayılı yasa ile de 6111 sayılı yasa ile daha önce cezalandırılmış bir fiilin tekrar cezalandırılmasının mümkün olmadığını, nitekim davacı şirket tarafından Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 09.07.2013 Tarih 12950 sayılı genelge ve 6455 sayılı Yasa hükümleri gereğince cezalı olarak müvekkilin yöneticisi olduğu Akın Plastik Buru

San.A.Ş tarafından kapatılan Dahilde İşleme Rejimi Belgesi kapsamında ithal edilen bütün eşyanın vergi ve cezalarının 6111 Yasa hükümlerinden faydalanmak suretiyle ödenmekte olduğunu, aynı belge kapsamında ithal edilen eşya sebebiyle İkinci kez idari yaptırım kararı verilebilmesi müımkün olmadığını belirterek; davalı idarenin 01.08.2013 Tarih, 639-589-3431 sayılı işleminin ve müvekkil hakkında davalı idarenin başvurusu neticesi düzenlenen 887.859,38 TL bedelli idari para cezasının iptaline karar verilmesi istemi ile idari yargıda dava açmıştır.

Davalı Kayseri Gümrük Müdürlüğü tarafından süresi içinde verilen cevap dilekçesinde özetle, davaya konu, iptali istenen işlemin Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından tesis edilmesi nedeni ile davanın adli yargıda görülmesi gerektiğini belirterek; görev itirazında bulunduğu anlaşılmıştır.

Kayseri 1. İdare Mahkemesi; 29.04.2014 gün ve 2013/738 Esas sayılı kararında aynen; "Dosyanın incelenmesinden, davacı şirket adına verilen para cezasının kaldırılması talebinin reddine ilişkin Kayseri Gümrük Müdürlüğünce düzenlenen 01.08.2013 tarih ve 3430 (Mahkemece sehven yazıldığı düşünülmekle) sayılı işlemin idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re-sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlerden olduğu açık olup, bu işlemin iptali istemi ile açılan iş bu davanın görüm ve çözüm yeri idari yargıdır" şeklindeki gerekçesi ile davalı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Kayseri Gümrük Müdürlüğü vekili, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı; 15.10.2014 gün ve 2014/298831 sayılı kararında aynen; "…..idari para cezasına esas alınan 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun, 3. Maddesinin 28/03/2013 günlü 6455 sayılı Yasanın 54. Maddesi ile değiştirilmesi üzerine davacı vekilinin, Kayseri Gümrük Müdürlüğüne başvurarak, idari para cezasına esas alınan işlemlerin ve idari para cezasının iptalini talep ettiği, davalı idare tarafından ise, 01/08/2013 gün ve 3431 sayılı yazı ile bu talebin reddedildiği, davacı vekilinin ise redde ilişkin bu işlemin iptali, talebi ile idari yargı yerinde dava açtığı anlaşılmaktadır.

Davanın konusunun ve amacının, davacı yukarıda açıklandığı şekilde, 5607 sayılı yasanın mülga 3/9 maddesi uyarınca verilip kesinleşerek infazına başlanan idari para cezasının, dayanağı olan yasada meydana gelen değişiklikler nedeniyle ortadan kaldırılmasına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

5607 sayılı Yasanın mülga 3/9 maddesi "Geçici ithalat dahilinde işletme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde ülkeye getirilen eşyayı, gümrük işlemlerini gerçekleştirilmeksizin serbest dolaşıma sokan kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir." hükmü ile idari para cezasının dayanağını oluşturmaktadır. Yine idari para cezasının uygulandığı tarihte yürürlükte bulunan 5607 sayılı yasanın 17/1 fikrasına göre bu Kanun hükümlerine göre idari para cezasını vermeye Cumhuriyet Savsısı yetkilendirilmiş, itiraz usulü ise Kabahatler Kanunu'na göre düzenlenmiştir. 28/03/2013 tarihinde yapılan değişiklikler ile anılan eyleme ilişkin suçun unsurlarında yeniden düzenleme yapılarak "hile ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi" bakımından, yaptırımının ise hapis cezasına dönüştürüldüğü görülmektedir. (5607 sayılı yasanın 28/03/2013-6455 S.K./54. ve 28/06/2014 tarih ve 29044 S.R.G. de yayımlanan 18/06/2014 tarih ve 6545 sayılı kanunun 89 md ile değişik hali: 4) Belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, hile ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.) Ayrıca 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 238/1 maddesinde yapılan değişiklik ile, dahilde işleme rejimine aykırı eylemi "1. (Değişik fikra: 28/03/2013-6455 S.K./15. md) 241 inci maddenin üçüncü fikrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fikrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fikrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası verilir. Ancak, dâhilde işleme rejimi kapsamı ithal eşyasının, işleme faaliyetindeki hali veya işlem görmüş ürün hali de dahil olmak üzere rejim çerçevesinde izin verilen yerlerde tespiti halinde, ithal eşyasının gümrük vergileri tutarının iki katı oranında para cezası verilir. Bu cezanın ödeme süresi içinde eşyanın gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması halinde eşyanın gümrük vergileri tutarında para cezası tahsil edilir." yaptırımı idari para cezası olarak korunmuştur.

6455 sayılı Kanunun 66. maddesiyle 17. maddesinin birinci fikrası yürürlükten kaldırılmış, Kanunun 64. maddesi ile düzenlenen geçici 8. maddesinin ikinci fikrasında ise, "Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenen bu Kanuna muhalefet kabahatlerinde, lehe hükümlerin uygulanması usulü 5252 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre yapılır" hükmü yer almaktadır.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi " başlığını taşıyan 23. maddesinde ise, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idari yaptırım kararı vermeye yetkilidir."hükmü ile birlikte, aynı Yasanın Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır. Gerek 5607 sayılı Yasanın davaya konu olay tarihinde eyleme uyan 3/9 fikrası ve 17/1 fikrası ile Kabahatler Kanunu'nun 23/1 ve 27/1. Maddelerinin birlikte değerlendirilmesinden, uyuşmazlığa konu idari para cezasının iptali sonucunu doğuracak davanın da adli yargı yerinde görülmesi gerektiği anlaşılmaktadır." şeklindeki gerekçesi ile, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Dosya, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi gereğince Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmek sureti ile, dava konusu uyuşmazlık ile ilgili görüşü istenmiştir.

Danıştay Başsavcılığı; 15.12.2014 gün ve 2014/256 sayılı kararında aynen; "5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun dava konusu cezanın uygulandığı tarihte yürürlükte bulunan 3. maddesinin 11. fikrasında "İthali, lisansa, şarta,

izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tâbi olan eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla ithal eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir. Eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idarî para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına beşbin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına yüz Türk Lirası olarak hesaplanır." hükmüne yer verilmiş, bu maddede 11.04.2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6455 sayılı Kanunun 54'üncü maddesi ile yapılan değişiklikle 3/9. maddesinde; "İhracat gerçekleşmediği halde gerçekleşmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte ihraç edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması halinde, sadece 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır." hükmü yer almıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 232/3. maddesinde; "Bu Kanun uyarınca idari yaptırım kararları gümrük idarelerinin amirleri veya yardımcıları tarafından verilir."; 242. maddesinde; "(Değişik madde: 18/06/2009-5911 S.K./64.mad) 1. Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir. 2. İdareye intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir. 3. İtiraz dilekçelerinin süresi içinde yanlış makama verilmesi halinde, itiraz süresinde yapılmış sayılır ve idarece yetkili makama ulaştırılır. 4. İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir." hükümlerine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacıya 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3/9.maddesi gereğince eyleme konu eşyanın gümrüklenmiş değerinin 2 katı tutarında 887.859,38 TL idari para cezası verilmesine ilişkin Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığının 03/10/2011 günlü ve 2011/3130 kabahat sayılı kararına karşı Kayseri Gümrük Müdürlüğüne yapılan başvurunun reddi üzerine Kayseri İdare Mahkemesinde idari dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu olay incelendiğinde, 5607 sayılı Yasada yukarıda belirtilen şekilde bir değişiklik yapılmış olmakla birlikte uyuşmazlık konusu olayda Gümrük Yasası uyarınca gümrük idaresince verilmiş bir idari para cezası kararı bulunmadığı, idari para cezasının 5607 sayılı Yasanın 3'üncü maddesinin 9. bendi uyarınca tesis edildiği, dolayısıyla bu aşamada Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığınca verilen idari para cezası kararına karşı açılan davaya adli yargı yerince bakılarak bir hüküm verilmesi gerektiği, ancak gümrük idaresince verilecek bir idari para cezasında idari yargının görevli olacağı, bu nedenle uyuşmazlığın görüm ve çözümünde mevcut haliyle adli yargının görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir dava bulunduğundan söz edilemeyeceğinden, adli yargı düzeni içinde karara bağlanan uyuşmazlıkların incelenmesinin ve yargısal denetimin de yine aynı yargı yerinde yapılması gerektiği hususu da göz önüne alındığında davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır." şeklindeki gerekçesi ile davada adli yargının görevli olduğu yönünde görüş bildirmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 2.3.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı Kayseri Gümrük Müdürlüğü vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, davalı Kayseri Gümrük Müdürlüğü bakımından 10.maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı tarafından, 5607 sayılı Kanun'un 3/9. Maddesine aykırı hareket ettiği gerekçesi ile Kayseri Cumhuriyet Savcılığı'nın 03.10.2011 tarih ve 2011/3103 sayılı kararı ile tesis edilen 887.859,38 TL idari para cezasının kaldırılması istemi ile davalı kuruma yapılan başvurunun reddine ilişkin 01.08.2013 gün ve 639-589-3431 sayılı kararın iptali istemi ile açılmıştır.

Dosya kapsamında yapılan inceleme neticesinde, davacı tarafından dahilde işleme belgesine istinaden gümrükten muaf şekilde ithal edilen ve 07.08.2001 ile 03.09.2001 tarihleri arasında ve IM 2020,2045,2049,2077,2268 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatında bulunan PVC isimli eşyalardan 608.099,97 kg'nın, şirket tarafından dahilde işletilip yurt dışı edilmediği veya şirket bünyesinde halen mevcut olduğuna dair Gümrük Müdürlüğüne ve ilgili birimlere bir belge sunulamadığının anlaşılması üzerine, davacı hakkında Kayseri Cumhuriyet Başsavcılığı'na ihbarda bulunulduğu, Kayseri Cumhuriyet Savcılığı'nın 03.10.2011 tarih ve 2011/3103 sayılı kararı ile ve "Şüpheli Mustafa Kızıklı'nın Akın Plastik Boru San. Tic. AŞ. nın yönetim kurulu başkanı olarak görev yaptığı Şirketin dahilde işleme izin belgesi kapsamında Kayseri Gümrük Müdürlüğünce tecilli 07/08/2001 ile 03/09/2001 tarihleri arasında ve IM 2020,2045,2049,2077,2268 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı PVC isimli eşyalardan muhafiyet kapsamında çıkarılan 608.099,97 kg'nın şüphelinin yetkili bulunduğu şirket tarafından dahilde işlenip yurt dışı edilmediği veya şirket bünyesinde halen mevcut olduğuna dair Gümrük Müdürlüğüne ve ilgili birimlere bir belge sunulamadığının anlaşıldığı ve şüphelinin 5607 sayılı Gümrük Kanununun 3/9 maddesine muhalefet ettiği anlaşılmıştır." şeklindeki gerekçesi ile 887.859,38 TL idari para cezası verilmesine hükmettiği, söz konusu karara karşı Kayseri 2. Sulh Ceza Mahkemesi'ne yapılan itirazın, mahkemenin 09.03.2012 gün ve 2011/835 D.İş numaralı kararı ile reddedildiği, karara

karşı itiraz edildiği, Kayseri 5.Asliye Ceza Mahkemesi'nin 10.05.2012 gün ve 2012/279 D.İş numaralı kararı ile itirazın reddedildiği, bunun üzerine kanun yararına bozma talebinde bulunulduğu, Yargıtay 7.Ceza Dairesi'nin 17.02.2014 gün ve 2013/12343 Esas, 2014/2994 Karar sayılı kararı ile talebin reddine karar verdiği ve kararın bu safahat içinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 'Dahilde İşleme Rejimi ' başlıklı bölümünün 'Genel Hükümler' başlıklı 108. maddesinin 1. ve 2. fikralarında "Serbest dolaşımda olmayan eşya, işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden yeniden ihraç edilmesi amacıyla, gümrük vergileri ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın ve vergileri teminata bağlanmak suretiyle, dahilde işleme rejimi kapsamında geçici olarak ithal edilebilir. Eşyanın işlem görmüş ürünler şeklinde ihracı halinde, teminat iade olunur. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına şartlı muafiyet sistemi denir.

Serbest dolaşımda bulunan eşyanın işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanılmasından sonra Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edilmesi halinde, bu eşyanın serbest dolaşıma girişi esnasında tahsil edilmiş olan ithalat vergileri, dahilde işleme rejimi kapsamından geri verilir. Eşyanın bu şekilde dahilde işleme rejiminden yararlanmasına geri ödeme sistemi denir." şeklindeki düzenleme ile, dahilde işleme rejimi ile, ihraç konusu ürünlerin üretimi için gerekli olan ve yurt dışından ithalatı gereken ürünlerin temininde izlenecek usul ve esasların ortaya konulduğu, söz konusu rejime tabi eşyalar konusunda, hak sahibine çeşitli inisiyatif ve muafiyetler sağlanacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 6455 sayılı Kanun ile değişik ve 'Vergi Kaybına Neden Olan İşlemlere Uygulanacak Cezalar' başlıklı İkinci Bölümü altında yer alan 238. maddesinin 1. fikrasında "241 inci maddenin üçüncü fikrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fikrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fikrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası verilir. Ancak, dâhilde işleme rejimi kapsamı ithal eşyasının, işleme faaliyetindeki hali veya işlem görmüş ürün hali de dahil olmak üzere rejim çerçevesinde izin verilen yerlerde tespiti halinde, ithal eşyasının gümrük vergileri tutarının iki katı oranında para cezası verilir. Bu cezanın ödeme süresi içinde eşyanın gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması halinde eşyanın gümrük vergileri tutarında para cezası tahsil edilir." şeklindeki düzenleme ile dahilde işleme belgesine aykırı şekilde hareket edilmesi durumunda, ilgilisi hakkında eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlar için gümrük vergileri tutarının dörtte biri oranında para cezası ile cezalandırılacağı düzenlenmiştir.

Ancak, davacı hakkında uygulanan ceza; 6455 sayılı Kanun ile değişik 4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 238. Maddesine göre değil, 6455 sayılı Kanun öncesi hali ile 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3/9. Maddesine göre düzenlenmiştir. Nitekim, davacı hakkında idari para cezası kesilmesine neden olay tarih itibari ile de, hakkında verilen idari para cezasının kesinleşme tarihi itibari ile de 6455 sayılı Kanun henüz yürürlükte olmayıp, bu nedenle konu 5607 sayılı Yasa ile 5326 sayılı Yasa'nın ilgili maddeleri çerçevesinde ele alınmıştır.

5607 sayılı Kaçakçılıkla mücadele Kanunu'nun 11.04.2013 gün ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6455 sayılı Kanun'un 54. maddesi ile değiştirilmeden önceki 3. maddesinin 9. fikrasında; "Geçici ithalat, dahilde işleme ve gümrük kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde ülkeye getirilen eşyayı, gümrük işlemlerini gerçekleştirmeksizin serbest dolaşıma sokan kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idarî para cezası verilir." şeklindeki düzenleme ile yurt dışından dahilde işlem yapılmasına esas şekilde ülkeye getiren ancak gerekli gümrük işlemlerini gerçekleştirmeden dolaşıma sokan kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar idari para cezası verileceği düzenlenmiştir.

Tüm bu düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, 11.04.2013 gün ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6455 sayılı Kanun'dan önce, dahilde işleme belgesine aykırı hareket eden ilgili hakkında 5607 sayılı Kanun'un 3/9 maddesi gereğince idari para cezası verilmekte iken, 6455 sayılı Kanun'dan sonra söz konusu ihlale ilişkin cezalar 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 238. Maddesinin 1. Fıkrasında göre tesis edilmeye başlanmıştır. 6455 sayılı Kanun ile getirilen değişikliğin bir sonucu olarak, ihlal halinde idari para cezasını uygulamakla yükümlü makam ve bu nedenle de ilgili idari para cezasına karşı müracaat edilecek yargı kolu da değişmiş bulunmaktadır.

Zira 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 6455 sayılı Kanun'un 66. maddesi ile değişiklik yapılmadan önceki 17. maddesinde; " Bu Kanun hükümlerine göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı, 14 üncü madde hükümlerine göre mülkiyetin kamuya geçirilmesine ise Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, sulh ceza mahkemesi yetkilidir. Bu kararlara karşı, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir." şeklindeki düzenleme ile 5326 sayılı Kanun'a açık atıf yapmakta ve 5326 sayılı Kanun'un 17. Maddesinde öngörülen düzenlemeye paralel şekilde, 5607 sayılı Kanuna aykırı hareket nedeni ile verilecek para cezalarında yetkili makam olarak Cumhuriyet Savcısı, uygulanacak kanun olarak 5326 sayılı Kabahatler Kanunu belirlenmektedir.

5326 sayılı Kanun'un 'Genel Kanun'un Niteliği' başlıklı 3. maddesinde; (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.) "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır." şeklindeki düzenleme ile, Kabahatler Kanunu'nun genel nitelikte bir kanun olduğu ve idari yaptırım kararlarına karşı, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmadığı müddetçe 5326 sayılı Kanun'un uygulanacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 'Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi' başlıklı 23. maddesinde; " (1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir." denilmek sureti ile, Cumhuriyet Savcısı'nın, kanunda yetki verilen hallerde, idari para cezasına hükmetmeye ehil olduğu açıkça düzenlenmiştir. 5607 sayılı Kanun'un 6455 sayılı Kanun ile değişikliğe uğramadan önceki hali, bu madde kapsamı ile birlikte değerlendirildiğinde, Cumhuriyet Savcısı'na 5326 sayılı Kanun kapsamında verilen yetkiye istinaden 5607 sayılı Kanundan kaynaklanan bir nedenle idari para cezası verme yetkisinin tanındığı ortadadır. Davaya konu olayda da, Kayseri Cumhuriyet Savcılığı kanunla verilen yetkiyi kullanmış ve sanığa 5607 sayılı Yasa'nın 3/9. maddesine aykırı davranışı nedeni ile idari para cezası uygulanmasına hükmetmiştir.

Aynı Kanun'un 'Başvuru yolu başlıklı 27. Maddesinin 1. fikrasında; " İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir." denilmek sureti ile Cumhuriyet Savcılığı tarafından verilen idari para cezasına karşı Sulh Ceza Mahkemesi'ne itiraz edilebileceği düzenlenmiştir. Davaya konu olayda, davacı taraf, Cumhuriyet Savcılığı tarafından aleyhine verilen idari para cezasına karşı, Kayseri Sulh Ceza Mahkemesi'ne itiraz etmiş, Kayseri 2.Sulh Ceza Mahkemesi'nin 09.03.2012 gün ve 2011/935 D.İş sayılı kararı ile itirazı reddedilmiş, davacı taraf bu karar aleyhine de Asliye Ceza Mahkemesi'ne itiraz etmiş, bu itirazı da Kayseri 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 10.05.2012 gün ve 2012/279 D.İş numaralı kararı ile reddedilmiş, verilen idari para cezası bu şekilde 10.05.2012 tarihinde kesinleşmiş ve karara şerh edilmiştir.

Davacı tüm bu safahat sonrasında, davalı idareye hitaben yazdığı 18.07.2013 tarihli dilekçe ile; davaya konu 2001/D1-2263 sayılı Dahilde İşletme Belgesine istinaden ithal edilen malzemenin vergi, harç vs'nin 6111 sayılı Yasa kapsamında yeniden yapılandırıldığı ve ödenmeye devam edildiğini, 6111 sayılı Yasa kapsamında yeniden yapılandırılan borca konu filler hakkında Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunulamayacağı gibi, haklarında verilen idari para cezasına dayanak teşkil eden 5607 sayılı Kanun'un 3/9. maddesinin yürürlükten kaldırıldığını, bu nedenlerle verilen idari para cezasının kaldırılmasının gerektiğini iddia ettiği anlaşılmıştır. Davalı idarece söz konusu talep 01.08.2013 gün ve 3430 sayılı yazı ile reddedilmiş, davacı bu red kararı üzerine idari, yargıda dava açmıştır. Görünürde, bir idari işleme dayalı olarak açılan iptal davası söz konusu ise de, dosya muhteviyatı bir bütün olarak değerlendirildiğinde, davacının esasen daha önce hakkında Kayseri Cumhuriyet Savcılığı tarafından tesis edilen ve itiraz üzerine Kayseri 2. Sulh Ceza Mahkemesi ve Kayseri 5. Asliye Ceza Mahkemesi kararları ile kesinleşen idari para cezasının, cezanın dayanağını teşkil eden fiilin suç olmaktan çıkmış olmasını gerekçe göstererek kaldırılmasını istediği ortadadır. Bu itibarla, talep, salt bir idari işlemin iptali niteliğinde olmayıp, hakkında idari para cezası verilen davacının, bu cezanın kaldırılması talebidir ve görev ile ilgili sorun, bu talebi değerlendirme yetkisinin hangi Mahkemeye ait olduğu noktasında ortaya çıkmaktadır.

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun, davaya konu idari para cezasına dayanak teşkil eden 3. maddesinin 9. fikrası, 6455 sayılı Kanun ile değiştirilmiş ve madde metninde; "İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi gösteren ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik gösteren kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte ihraç edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması halinde, sadece 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır." denilmek sureti ile devletin ihracatı teşvik amacı ile öngördüğü düzenlemelerden, ihracat işlemi yapılmadığı halde yapılmış gibi göstererek yararlanan kişiler hakkında bir yıldan 5 yıla kadar hapis cezası ile 10.000 güne kadar adli para cezası uygulanması hükme bağlanmıştır. Bu şekilde, davacının iddia ettiği üzere, dahilde işletme belgesine aykırılıktan kaynaklanan idari para cezası 5607 sayılı Kanun kapsamında bir kabahat olmaktan çıkarılmış bulunmaktadır.

Davacının talebine dayanak olarak gösterdiği Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 09.07.2013 Tarih ve 12950 Sayılı Genelgesi incelendiğinde; "25.02.2011 tarihli ve 27857 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6111 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü doğan ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen gümrük vergileri, idari para cezaları, faizler, zamlar ve gecikme zammı alacakları hakkında uygulanmakta olup kesinleşmiş veya kesinleşmemiş/dava safhasında bulunan amme alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektedir. Söz konusu Kanun ile amme alacaklarının tahsilatını hızlandırmak, amme borçlularına ödeme kolaylığı getirmek ve belirli şart ve süreler öngörülerek amme alacaklarının yapılandırılması amaçlanmıştır.

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 11/04/2013 tarihli, 28615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6455 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki 3 üncü maddesinin 9. fikrası; "Geçici ithalat, dahilde işleme, ve Gümrük Kontrolü altında işleme rejimi çerçevesinde ülkeye getirilen eşyayı gümrük işlemlerini gerçekleştirmeksizin serbest dolaşıma sokan kişiye eşyanın gümrüklenmiş değerinin 2 katı idari para cezası verilir." hükmünü içermekteydi.

Söz konusu hükmün 6455 sayılı Kanun ile kaldırılması ve bu çerçevede Gümrük Kanununun 238 inci maddesinin 1 nci fikrasına derc edilmesi ile birlikte 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin dokuzuncu fikrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Ayrıca, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Zaman Bakımından Uygulama" başlıklı 5. maddesinin birinci fikrasında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı belirtilmiş, maddede gönderme yapılan 5237 sayılı Kanun'un "Zaman Bakımından Uygulama" başlıklı 7. maddesinin birinci fikrası ile işlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimsenin cezalandırılamayacağı ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanmayacağı, böyle bir cezanın veya güvenlik tedbirinin hükmolunması halinde infazının ve kanuni neticelerinin kendiliğinden kalkacağı, ikinci fikrası ile de suçun işlendiği zaman

yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümlerinin farklı olması halinde, failin lehine olan kanunun uygulanacağı ve infaz olunacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, 6111 sayılı Kanun kapsamında borçların yeniden yapılandırılması suretiyle işlem tesis edilen ve 6455 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 11.04.2013 tarihinden öncesi söz konusu kabahat nedeniyle 5607 sayılı Kanun kapsamında idari yaptırım uygulanması amacıyla konunun Savcılığa intikal ettirilmediği durumlarda, yeni bir delil elde edilmedikçe daha önce cezalandırılmış bir fiil için yükümlünün 5607 sayılı Kanunun mülga 3 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasına göre cezalandırılmasının veya yeniden 4458 sayılı Kanunun yürürlükteki 238 nci maddesinin uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Ancak, 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, sahte belge ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapan yükümlüler hakkında 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun ilgili hükümleri uyarınca gerekli takibatın yapılmasını teminen Cumhuriyet Başsavcılıklarına bildirimde bulunulması gerekmektedir." şeklindeki açıklamalar ile, hakkında 5607 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası verilmek üzere Cumhuriyet Savcılığı'na bildirimde bulunulmayan kişiler hakkında, aynı fiilin daha önce cezalandırılmış olması durumunda, yeni bir delil elde edilmedikçe 5607 sayılı Kanun'un 3. maddesi ve 4458 sayılı Kanun'un 238. Maddesi kapsamında cezalandırılmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Bu kapsamda dava dosyası incelendiğinde, davacı hakkında idari para cezası verilmesine dayanak yapılan 5607 sayılı Kanun'un 3/9. maddesinin, 6455 sayılı Kanun ile kaldırıldığı ve 4458 sayılı Kanun'un 238. Maddesinde düzenlendiğinde tereddüt bulunmamaktadır. Yine, davacı hakkında 5607 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası verilmesi talebi ile, davalı kurum tarafından Kayseri Cumhuriyet Savcılığı'na ihbarda bulunulduğu da sabittir. Kayseri Cumhuriyet Savcılığı tarafından, söz konusu ihbara istinaden verilen idari para cezası, davacı vekilinin itirazları üzerine, henüz 6455 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce 05.06.2012 tarihinde kesinleşmiştir. Bu halde, davacının, lehine olan kanunların uygulanarak, cezasının kaldırılması gerektiği yönündeki talebi ancak, 5326 sayılı Kanun ve 5237 sayılı Kanun çerçevesinde adli yargı merciinde değerlendirilebilecektir. Nitekim, adli yargı yerlerince verilip kesinleşen bir kararın, yeni kanun hükümlerinin lehe düzenlemeler nedeni ile tekrar ele alınması talebi, Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 09.07.2013 Tarih ve 12950 Sayılı Genelgesinde de dolaylı olarak belirtildiği üzere, ancak kararı veren makam tarafından değerlendirilebilecektir.

Dosya kapsamında bulunan 14.06.2011 gün ve 9919 sayılı Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı Ankara Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü yazı içeriğinden, davacı tarafından, dahilde işletme belgesine dayanılarak hukuka aykırı şekilde ithal edilen ve fakat gerekli vergi ve harçları ödenmeyen mallara ilişkin, vergi ve harçların 6111 sayılı Kanun kapsamında yeniden yapılandırıldığı ve ilgilisine bilgi verildiği tespit edilmiştir. Söz konusu belge, vergi ve harcın yeniden yapılandırılmasına ilişkin olup, hukuka aykırı davranış nedeni ile kanunda belirtilen idari para cezasının davacı hakkında uygulanmasına ilişkin işlemler ile ilişkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle bu konudaki iddialar değerlendirme dışı bırakılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı Kayseri Gümrük Müdürlüğü vekilinin görev itirazının Kayseri 1. İdare Mahkemesi'nce reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı Kayseri Gümrük Müdürlüğü vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE ilişkin Kayseri 1.İdare Mahkemesi'nin 29.04.2014 gün ve 2013/738 Esas sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ		AKBULUT
	AKARSU	